

1. TRANSPARENTNOST POLITIKY - ANOTACE

Anotace: Žáci pomocí kvízu a samostatného cvičení pochopí stranický systém v ČR, angažovanost občanů v politických stranách a financování politických stran.

Doporučený věk: 15+

Cíle: **Žáci:**

- porozumí tomu, jaký je rozdíl mezi politickou stranou a hnutím, jak lze založit politickou stranu;
- pochopí základy financování politických stran v ČR a smysl státního příspěvku politickým stranám;
- uvědomí si, co znamená transparentnost politických stran na příkladu jejich transparentních účtů;
- uvědomí si sílu a důležitost veřejné kontroly.

Délka: 45 min

Pomůcky: Projektor pro promítnutí kvízu a obrázku v první aktivitě.
Mobilní telefony žáků pro samostatné odpovědi na kvízové otázky a vyhledávání na internetu.

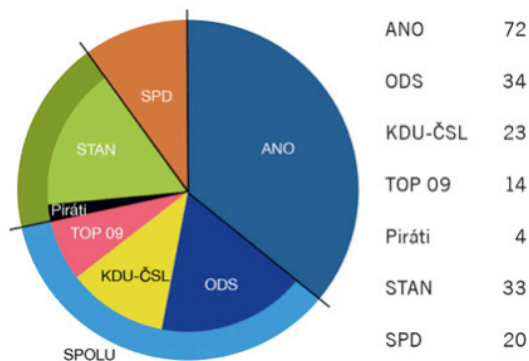
Postup: **KROK 1 - Evokace** (5–10 minut)

Projektorem promítneme následující otázku a obrázek:

Před rokem 1989 mohli občané ve volbách volit jen jednu politickou stranu. Dnes máme na výběr z mnoha stran. Některé navíc přibývají, některé časem mizí.
Jaké jsou výhody a nevýhody více politických stran? Necháme děti brainstormovat a zapisujeme odpovědi.

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2021 (obrázek i samostatně v doprovodných materiálech)

Výsledky voleb 2021

Učitel vysvětlí (pokud chce, tak si vypomůže článkem z Ústavy), v čem spočívají výhody **soutěže** politických stran.

Čl. 5 Ústavy ČR

Politický systém je založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěži politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů.

Jak probíhá soutěž politických stran?

Učitel čeká, až žáci zmíní volební kampaň.

Jak se provádí volební kampaň?

Žáci uvedou různé formy kampaň – billboardy, volební noviny, online kampaň, YouTube klipy, sociální sítě.

Kolik stojí volební kampaň?

Desítky až stovky milionů korun, pokud jde o celostátní kampaň.

Kde politické strany berou peníze na kampaň?

Učitel počká na odpověď: „dary“.

Proč je dobré vědět, jak politické strany fungují a kdo je sponzoruje?

Abychom věděli, komu jsou politické strany případně zavázány.

(Více se dozvíme v kvízu.)

KROK 2 - Kvíz (10-15 minut)

Učitel vysvětlí správné i nesprávné odpovědi.

Ke každé otázce jsou v doprovodném materiálu doplňující otázky, které mohou rozvést debatu o důvodech, proč je v ČR nastaven daný aspekt daným způsobem. Žáci jsou motivováni k tomu, aby kladli otázky, zda by systém nemohl fungovat jinak a jaká pro a proti by změna přinesla.

KROK 3 – Samostatná práce (10-15 minut)

Žáci utvoří skupinky po 3–4. Každá skupinka dostane na prozkoumání jednoho prezidentského kandidáta. Na transparentním účtu musí najít následující informace:

1. Největší přispěvatel.
2. Největší výdaj kampaň.
3. Celkový příjem kampaň.
4. Financoval si kandidát kampaň sám? Případně přispěla mu na kampaň politická strana?
5. Jakékoliv další zajímavé zjištění či postřeh.

Odkaz: <https://bit.ly/3QBYkvH>

Na vyhledání informací dáme žákům 5–7 minut. V poslední minutě si musí připravit krátkou prezentaci toho, co zjistili. Jedna skupinka po druhé prezentuje vyhledané informace.

Co vám připadalo na transparentním účtu netransparentní? Vylepšili byste nějak transparentní účet zkoumaného kandidáta? (Např. funkce filtrování plateb, přesný popis výdajů apod.?)

KROK 4 - Reflexe (5-10 minut)

Na konec hodiny zařadíme reflexi. Žáci se zamyslí, co se v dnešní hodině dozvěděli a k čemu to poslouží. Z nabídnutých otázek si lze vybrat jen jednu nebo můžete žákům nabídnout, aby si vybrali otázku, která jim připadá nejpodnětější. Mohou též odpovídat formou propustky (každý napíše na papírek odpověď na otázku č.1, učitel si odpovědi vybere a uvidí, co se žáci v hodině naučili.)

- Jak jsou strany financovány? Proč je důležité to vědět?
- Jakou nejdůležitější informaci jste si z dnešní hodiny odnesli?
- Která informace byla nejpřekvapivější?
- Co vás na dnešní hodině bavilo a proč?